

Abstract.

Plaksiyenko V., Romanchenko I. Receipts and posting of fixed assets in the light of the implementation of international accounting standards in the public sector.

The influence of IPSAS 13, «Property and equipment» in the formation of the standards set out in NP(S)AS «Fixed Assets». The differences in methods of accounting receipts and posting of fixed assets of budgetary institutions before and after 2017. An warehouse costs included the initial cost of fixed assets during their posting. Deals with the correspondence sub updated to account for the receipt and posting of fixed assets resulting from the implementation of international accounting standards in the public sector and the transition to the new chart of accounts of public sector institutions from 2017.

Keywords: *correspondence accounts, fixed assets, posting, accounting, cost.*

Стаття надійшла до редакції 24.03.2017 р.

Бібліографічний опис статті:

Плаксієнко В.Я. Надходження та оприбуткування основних засобів у світлі імплементації міжнародних стандартів обліку у державному секторі / В.Я. Плаксієнко, Ю.О. Романченко // Актуальні проблеми інноваційної економіки. – 2017. – № 2. – С. 78-82.

Plaksiyenko V., & Romanchenko I. (2017). Receipts and posting of fixed assets in the light of the implementation of international accounting standards in the public sector. Actual problems of innovative economy, No 2, pp. 78-82.

УДК: 631.16:658.14.02

МАЛІЙ О.Г., кандидат економічних наук, доцент,
Харківський національний технічний університет
сільського господарства імені Петра Василенка

ПРОБЛЕМИ КРЕДИТНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ АГРОБІЗНЕСУ

Малій О.Г. Проблеми кредитного забезпечення агробізнесу.

Метою статті є дослідження закономірностей та тенденцій кредитного забезпечення, оцінка впливу аграрної політики на фінансовий стан сільськогосподарських підприємств. Потенційні можливості доступу агровиробників до банківських кредитів визначається наступними чинниками – вартістю кредитних ресурсів комерційних банків, спроможністю позичальника повернути основну суму боргу і відсотки за користування ним, а також виконати умови кредитного договору. Вартість кредитних ресурсів для сільськогосподарських товаровиробників сьогодні становить середньому 21 %, це більше ніж для суб'єктів інших видів діяльності – 18 %. Фінансова нестабільність і збитковість багатьох сільськогосподарських підприємств, низька кредитоспроможність підприємств галузі також перешкоджають розвитку кредитних відносин, адже банки бачать в позичальниках лише прибуткових клієнтів. Доведено, що вирішити питання з кредитним забезпеченням галузі за умови державної кредитної підтримки, на жаль поки ще не вдалось. Відтак, основними напрямками стабілізації механізму кредитування сільськогосподарських підприємств мають стати розробка комплексу заходів з боку держави і банківської системи, спрямованих на розвиток системи взаємодії з аграрним сектором економіки: збільшення бюджетних асигнувань, раціональне використання бюджетних коштів, залучення іноземних кредитів, зниження процентних ставок для сільськогосподарської галузі,

Ключові слова: кредитне забезпечення, фінансове забезпечення, кредитування сільськогосподарських підприємств, банківська система, пільговий кредит, державна підтримка, лізингове кредитування.

Постановка проблеми у загальному вигляді. Сільське господарство будь-якої країни є основною продовольчою галуззю народного господарства, стан якої прямо пропорційно залежить від обсягів коштів, вкладених у її розвиток. Від обсягів інвестицій залежать матеріально-технічний стан підприємств, забезпеченість ресурсами, якісний склад трудових ресурсів, кількість

продукції, а також рівень прибутковості. Саме прибуткові сільськогосподарські підприємства можуть бути активними учасниками не тільки інвестиційного процесу в країні, а й найбільш привабливими суб'єктами кредитних відносин. Дослідження фінансового забезпечення сільськогосподарських товаровиробників, свідчить про те, що вони

в основному працюють за рахунок власних ресурсів, які нині за питомою вагою є значними, проте недостатніми для самофінансування. Обмеженість власних коштів змушує аграрні підприємства сподіватися на підтримку з боку держави й зумовлює необхідність розвивати як банківські, так і партнерські форми кредитування.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Різним аспектам забезпеченості кредитними ресурсами приділяється постійна увага як науковців, так і спеціалістів-практиків. Значний вклад у вирішення фінансових проблем підприємств внесли відомі вітчизняні вчені В. Амбросов [1], О. Гудзь [2], М. Дем'яненко [3], Г. Мазнев [5], П. Саблук [13], П. Стецюк [14], А. Чупіс [12] та багато інших дослідників. Поряд з тим, питання кредитного забезпечення виробничої та інвестиційної діяльності підприємств залишаються актуальними.

Формулювання цілей статті. Метою статті є дослідження закономірностей та тенденцій кредитного забезпечення, оцінка впливу аграрної політики на фінансове забезпечення сільськогосподарських підприємств.

Виклад основного матеріалу дослідження. Сільське господарство є кредитомісткою галуззю і її нормальне функціонування без кредитних ресурсів практично неможливе. Це зумовлено специфікою сільського господарства; нестачею вільних фінансових коштів; високою капіталомісткістю і порівняно низькою фондовіддачею; сезонністю виробництва та значною тривалістю виробничого циклу; залежністю від природно-кліматичних умов; порівняно малими розмірами підприємств аграрного сектору, що робить їх менш конкурентоспроможними на ринку коротко- і довгострокових кредитів.

Встановлено, що сформована у післяреформений період система кредитування не була достатньо адаптованою до ринкових умов, не враховувалася достатньою мірою і специфіка сільськогосподарського виробництва. Як наслідок цього, вартість кредитів, що надходили в аграрний сектор, швидкими темпами зростала, рентабельність, навпаки,

знижувалася, діяльність сільськогосподарських виробників була збитковою [3].

Станом на 01.11.2016 року в Україні було зареєстровано 100 банків, у т.ч. 40 з іноземним капіталом, з них 17 із 100 % іноземним капіталом [11]. За підсумками 1 кварталу 2016 року чисті активи банківської системи становили 1,279 млрд. грн., у тому числі кредитний портфель 943 млрд. грн. Кредитна активність банківських установ залишалася невисокою, що обумовлено обмеженим колом надійних позичальників, високим рівнем невизначеності щодо подальшого розвитку та високою вартістю кредитних ресурсів. Портфель кредитів значно зростав лише у сільському господарстві. Лідерами у кредитуванні аграрного виробництва були такі надвеликі банки, як Приватбанк, Ощадбанк, Укрексімбанк, Промінвестбанк, Райффайзен Банк Аваль, Креді Агріколь Банк, УкрСиббанк, ПУМБ, UniCredit Bank в основному завдяки розгалуженій мережі відділень цих банків.

Аналіз кредитного забезпечення у 2005-2016 роках, показує, що кредитування підприємств агропромислового комплексу мало циклічний характер. Так, у тренді можна виділити три періоди (рис. 1). Один з 2005 по 2008 рік, коли обсяги наданих кредитів зросли майже удвічі (з 10,4 до 20,1 млрд. грн.), з 2009 по 2011 рік, обсяги кредитування зменшились, але мали позитивну динаміку (з 6,8 до 14,9 млрд. грн.), і з 2012 по 2015 рік обсяги кредитування агровиробників зменшувались (з 13,5 до 9,4 млрд. грн.) і наблизились до рівня 2005 та 2010 років. Проте у 2016 році приріст у цілому по галузі становив 16% [10].

Спостерігалась циклічність і у отриманні пільгових кредитів. Так, у 2005-2008 році питома вага пільгових кредитів коливалася від 75 до 54 % від загального обсягу отриманих кредитів, у 2009-2011 році – 61-28 %, у 2012-2015 роках частка пільгових кредитів суттєво зменшилась і коливалася від 10 до 2,7 % від загального обсягу використаних кредитів. Кількість підприємств, які скористалися програмами, зменшилась з 10870 у 2005 році до 630 підприємств у 2015 році [9].

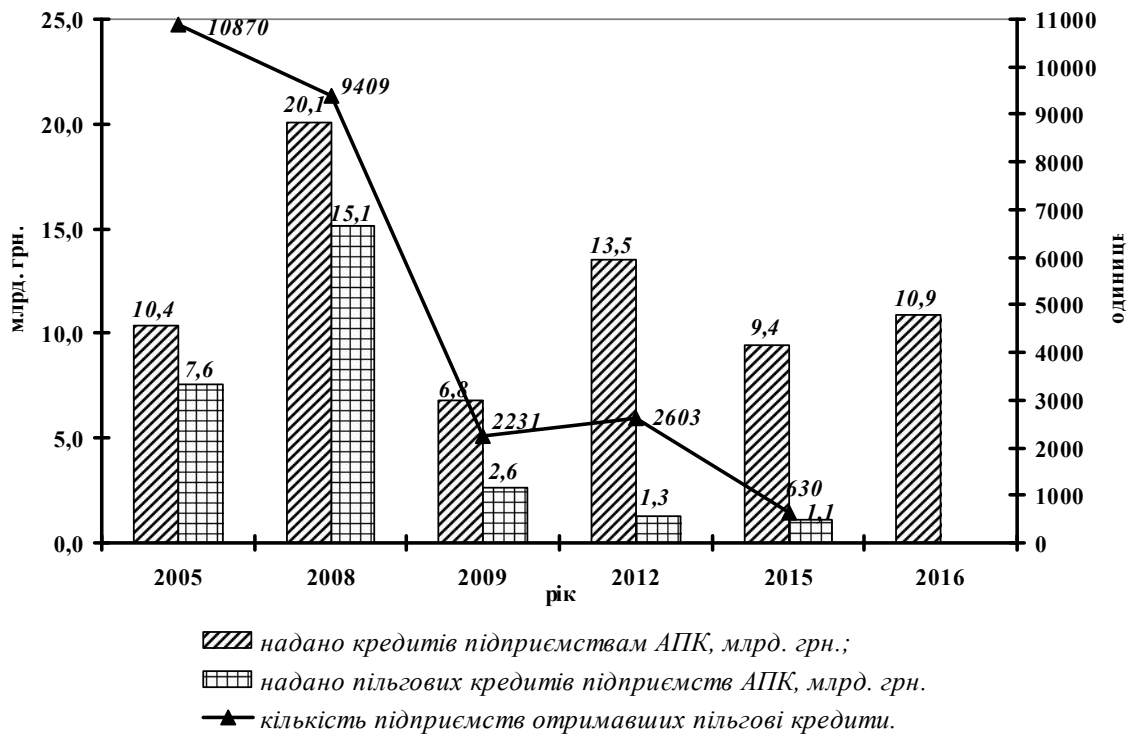

Рис. 1. Обсяг кредитування підприємств агропромислового комплексу

* Джерело: складено за даними Міністерства аграрної політики та продовольства України [9]

При кредитуванні суттєве значення має розмір процентної ставки [5]. Середні процентні ставки по кредитах, наданих сільськогосподарським

підприємствам (рис. 2) варіювали від 17,4 % у 2005-му, до 24-26 % у 2015-му, та 18-24 % у 2016-му році [10].

Рис. 2. Процентні ставки за кредитами, наданими сільськогосподарським підприємствам

* Джерело: складено за даними НБУ [10]

Агропідприємства залучають кредити на поповнення оборотних коштів, з тим щоб профінансувати польові роботи, збір врожаю, закупівлю посадкового матеріалу, засобів захисту рослин, мінеральних добрив. Такі кредити надаються банками у вигляді відновлювальних або невідновлювальних кредитних ліній на 1-3 роки. Відсоткові ставки за кредитами на поповнення оборотних коштів у 2016 році знизились на 3-6 в.п. у порівнянні з попереднім роком і склали 18-24 % річних, деякі банки з іноземним капіталом пропонували профінансувати аграріїв і по ставці 14-16 % річних. При формуванні можливої суми кредиту банк враховує специфіку діяльності підприємства, її обороти за останні декілька років, кредитну історію, а також здійснює оцінку заставного майна. Заставою може бути агротехніка підприємства, нерухомість та депозитні рахунки. Також має значення строк діяльності підприємства на ринку (мінімум 18 місяців). Враховується також репутація позичальника, розмір земельного банку, структура та обсяг витрат з розрахунку на гектар з ув'язкою з урожайністю культур.

Банки також пропонують агрокомпаніям короткострокові кредити – овердрафти. Відсоткові ставки по таким кредитам – 21-25 % річних у гривні та біля 7,5-14 % у доларах та євро. Проте, враховуючи специфіку більшості сільгоспвиробників, які комбінують рослинництво з тваринництвом, стикаються з сезонністю виробництва і потребують фінансування на початку весни та восени, при основній реалізації у осінньо-зимовий період, овердрафти з необхідністю щомісячного погашення заборгованості не є зручним видом фінансування для агробізнесу. Хоча окремі банки пропонують агропідприємствам овердрафт на 90 днів, що для сезонного бізнесу як раз зручно. Наприклад, Кредобанк, Райфайзен Банк Аваль, УкрСиббанк та Приватбанк пропонують овердрафт без застави, однак ціна такого фінансування дорожче кредиту під заставу: 21-25 % річних. Однак, якщо овердрафт забезпечений, ставка – 17-20 % річних.

Сума кредитної лінії, прив'язана до

вартості застави, а розмір овердрафту залежить від обороту агропідприємства. Як правило до уваги береться середньомісячний оборот за останні 3-6 місяців, сума кредиту 30-50% цього обороту. Однак, якщо овердрафт забезпечений, то до уваги береться ще й оціночна вартість застави.

Восени 2016 року банки та лізингові компанії пропонували аграріям програми фінансування купівлі нової сільгосптехніки – тракторів, комбайнів, причепів, сіялок, вантажних автомобілів. Ставки по кредитах на сільгосптехніку на сьогодні становлять від 19 до 21 % річних [4]. Банки, які видають кредит на техніку, декларують строк кредитування до семи років, однак на практиці отримати кредит можливо лише на один-два роки. Розмір мінімального власного внеску, зазвичай встановлюється в розмірі 20-30 % вартості техніки.

Більш вигідними на сьогодні умовами кредиту на купівлю агротехніки є спеціальні партнерські програми з імпортерами та виробниками. Купити по особливим умовам можна техніку John Deere, Titan Machinery, «Агро-Союз» та іншу. У Райфайзен Банку Аваль є кредити вартістю 10% річних на техніку «Амако», на строк 12 місяців, але при цьому необхідно внести 50 % власних коштів. Якщо строк – п'ять років, а власний внесок – 20 %, тоді ставка – на рівні 15,1 % річних.

Укресімбанк пропонує спеціальну кредитну програму на купівлю зрошувального обладнання Western Irrigation. Строк кредиту 1 рік, власний внесок – 50 % ставка – лише 1 % річних. При кредитуванні на п'ять років з внеском 15 %, ставка – 14,1 % річних.

Свої партнерські програми є у лізингових компаній. Фінансують купівлю аграріями сільгосптехніки компанії ОТП Лізинг, Альфа-Лізинг, ПриватБанк.

Більш вигідним, ніж банківський кредит для фермерів виглядає лізинг агротехніки, як по базовим умовам, так і по партнерським програмам. Процентна ставка становить 18-19,8 % в гривні для стандартних програм і від 9-16 % для партнерських програм. Як і по кредитах, перший внесок становить від 20-30 %.

Вимоги лізингодавців до клієнтів

практично такі ж, як і у банків. Господарства повинні існувати не менше двох років, працювати прибутково.

Отримати кредит можна також за допомогою авалювання векселів. Такі боргові папери випускаються банком під контракт аграрія з постачальником, наприклад мінеральних добрив. Постачальник отримує від банку всю суму відразу, аграрій розраховується з банком через визначений термін, це може бути 3, 6, 9 або 12 місяців. Безумовно, не безкоштовно, але таке фінансування набагато дешевше інших видів кредитів. В основному банки беруть 0,7-1% від суми векселів у квартал. Тобто векселі, авальовані банком, коштують у декілька разів дешевше кредиту та дозволяють розрахуватись з дистриб'юторами насіння та засобів захисту рослин. Проте, для вексельного фінансування необхідна застава. Заставою по векселях приймається нерухомість, сільгосптехніка, обладнання, товари на складі, права на депозит. Іноді банки виставляють вимогу в залежності від кількості земель сільгоспвиробника. Наприклад, в Креді Агриколь Банку авалювання векселів отримують ті, в кого більше 400 га ріллі. Більш того, цей банк бажає кредитувати лише тих агровиробників, які працюють з соняшником та зерновими. Якщо, компанія вирощує іншу культуру, в неї має бути договір збуту своєї продукції крупній західній компанії.

Комісія банків завжди встановлюється в індивідуальному порядку – в залежності від фінансового стану компанії, строку дії векселя та якості забезпечення.

Таким чином, банки надають перевагу агробізнесу з надійною кредитною історією, якщо є контракти з покупцями продукції, а також майно, яке можна узяти як заставу, тобто нерухомість, комбайни, сіялки, трактори, автомобілі. А надавати в заставу земельні ділянки агропідприємства поки права не мають, адже ринку землі в Україні не існує, і виробники користуються узятими в оренду у селян гектарами.

Таким чином потенційні можливості доступу агровиробників до банківських кредитів визначаються наступними

чинниками – вартістю кредитних ресурсів комерційних банків, спроможністю позичальника повернути основну суму боргу і відсотки за користування ним, а також виконати умови кредитного договору.

Вартість кредитних ресурсів для сільськогосподарських товаровиробників сьогодні становить в середньому 21 %, це більше ніж для суб'єктів інших видів діяльності – 18 %.

Фінансова нестабільність і збитковість багатьох сільськогосподарських підприємств, низька кредитоспроможність підприємств галузі також перешкоджають розвитку кредитних відносин, адже банки бажають бачити в позичальниках лише прибуткових клієнтів [8].

Відсутність ліквідної застави також обмежує доступ підприємств галузі до банківських кредитів. Відомо, що у загальній вартості майна сільськогосподарських підприємств, яке може бути використане як застава за кредитом, понад 76 % припадає на необоротні активи, переважну частину яких становлять основні засоби, які є неліквідними через високий рівень (70-80 %) зносу та моральну застарілість [7].

Державна підтримка сільськогосподарського виробництва у більшості країн світу є пріоритетним напрямом їх аграрної політики. Вона є одним із міцних зовнішніх джерел формування фінансових ресурсів сільськогосподарських підприємств [14].

Проведений аналіз свідчить про нестабільний характер державної підтримки відповідно до програми часткової компенсації ставок за кредитами комерційних банків та недостатній її обсяг [6]. Так, якщо у 2005-2008 роках частка пільгових кредитів становила 73-75 % у їх загальному обсязі, то починаючи з 2009 року вона поступово зменшувалась і склала у 2015 році лише 2,7 %. Кількість підприємств, отримавших пільгові кредити за період з 2005 по 2015 рік зменшилась у півтора десятки разів.

Доведено, що запровадження здешевлення кредитів, що надходили в аграрний сектор за рахунок бюджетного фінансування, було економічно обґрунтованим. У процесі подальшої оцінки

такого механізму виявлено недостатньо ринковий його характер [3]. Таким чином вирішити питання з кредитним забезпеченням галузі за умови державної кредитної підтримки, нажаль поки ще не вдалось.

Висновки. Аналіз кредитного забезпечення сільськогосподарських підприємств дає можливість зробити такі висновки.

Банківська система та держава не відіграють на сьогодні належної ролі у забезпеченні агропідприємств фінансовими ресурсами. Висока вартість кредитних ресурсів, відсутність відповідного забезпечення та недостатня

кредитоспроможність більшості господарств перешкоджають розвитку ефективних відносин між комерційними банками та сільськогосподарськими товаровиробниками. Відтак, основними напрямками стабілізації механізму кредитування сільськогосподарських підприємств мають стати розробка комплексу заходів з боку держави і банківської системи, спрямованих на розвиток системи взаємодії з аграрним сектором економіки: збільшення бюджетних асигнувань, раціональне використання бюджетних коштів, залучення іноземних кредитів, зниження процентних ставок для сільськогосподарської галузі.

Література.

1. *Амбросов В.Я.* Теорія та методологія механізмів регулювання в агроформуваннях: [монографія] / *В.Я. Амбросов, Т.Г. Маренич.* – Х. : «Міськдрук», 2013. – 166 с.
2. *Гудзь О.Є.* Модернізація банківської кредитної політики при обслуговуванні агроформувань / *О.Є. Гудзь* // Вісник Харківського національного технічного університету сільського господарства імені Петра Василенка: Економічні науки. – 2012 – Вип. 126. – С. 10-18.
3. *Дем'яненко М.Я.* Кредитний фактор сталого розвитку аграрного сектору України / *М.Я. Дем'яненко* // Економіка АПК. – 2014. – № 11 – С. 5.
4. Деньги. Газета № 20 (334). – 27 октября 2016. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.dengi.ua>.
5. *Мазнев Г.Є.* Проблеми фінансового забезпечення інноваційного розвитку аграрного сектору / *Г.Є. Мазнев* // Економіка АПК. – 2014. – № 9. – С.5-13.
6. *Малій О.Г.* Кредит як джерело фінансування агробізнесу / *О.Г. Малій* // Вісник Харківського національного технічного університету сільського господарства імені Петра Василенка: Економічні науки. – 2016 – Вип. 172. – С. 132-141.
7. *Малій О.Г.* Лізингове кредитування: стан та перспективи для аграрної сфери / *О.Г. Малій* // Облік і фінанси АПК. – 2006. – № 7. – С. 94-103.
8. *Малій О.Г.* Фінансово-кредитні відносини в АПК: [монографія] / *О.Г. Малій.* – Харків : ХНТУСГ, 2008. – 210 с.
9. Матеріали офіційного сайту Міністерства агрополітики і продовольства України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://minagro.gov.ua>.
10. Матеріали офіційного сайту Національного банку України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.bank.gov.ua>.
11. Матеріали офіційного сайту Національного рейтингового агентства «Рюрік» Аналітичний огляд банківської системи України за I півріччя 2015 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.rurik.com.ua>.
12. Оцінка, аналіз, планування фінансового становища підприємства: науково-методичне видання / [Чупіс А.В., Корецький М.Х., Кащенко О.Л. та ін.]; за ред. д.е.н., професора *А.В. Чупіса.* – Суми : Видавництво «Довкілля», 2001. – 404 с.
13. *Саблук П.Т.* Концептуальні засади розробки і реалізації інвестиційних програм в аграрно-промисловому виробництві / *П.Т. Саблук, М.Ю. Коденська.* – К. : ННЦ ІАЕ, 2012. – 46 с.
14. *Стецюк П.А.* Стратегія і тактика управління фінансовими ресурсами сільськогосподарських підприємств: [монографія] / *П.А. Стецюк.* – К. : ННЦ ІАЕ, 2009. – 370 с.
15. Cottfried Lischka 2004. Farm Management Challenges in Ukrainian Agriculture / In Stephan von Cramon-Taubadel, Serhiy Demyanenko, Arnim Kbhnn «Ukrainian Agriculture: Crisis and Recovery». – 2004 Shaker Verlag, Aachen, pp. 125-136.

References.

1. *Ambrosov V.Ya., and Marennych T.H.* (2013) *Teoriya ta metodolohiya mekhanizmv rehulyuvannya v ahroformuvannyakh* [Theory and methodology of regulatory mechanisms in the agricultural companies]. Kharkiv: «Mis'kdruk», p. 166 [in Ukrainian].
2. *Hudz' O.Ye.* (2012). *Modernizatsiya bankivs'koyi kredytnoyi polityky pry obsluhovuvanni ahroformuvan'* [Modernization of banking credit policies in service of agricultural companies]. *Visnyk Kharkivs'koho natsional'noho tekhnichnoho universytetu sil's'koho hospodarstva imeni Petra Vasylenka: Ekonomichni nauky – Bulletin of Kharkov national technical University of agriculture named Peter Vasilenko: Economics*, Issue. 126, pp. 10-18 [in Ukrainian].
3. *Dem'yanenko M.Ya.* (2014). *Kredytnyy faktor staloho rozvytku ahrarynoho sektoru Ukrayiny* [The credit factor of sustainable development of agrarian sector of Ukraine]. *Ekonomika APK – Economy AIC*, No 11, pp. 5 [in Ukrainian].
4. Den'hy. *Hazeta № 20 (334). – 27 oktyabrya 2016.* [Money. Newspaper No. 20 (334). – 27 Oct 2016]. (2016, 27 October). *dengi.ua*. Retrieved from <http://www.dengi.ua> [in Russian].
5. *Maznev G.E.* (2014). *Problemy finansovoho zabezpechennya innovatsiynoho rozvytku ahrarynoho sektoru* [Problems of financial provision of innovative development of agrarian sector]. *Ekonomika APK – Economy AIC*, No 9, pp. 5-13 [in Ukrainian].
6. *Maliy O.G.* (2016). *Kredyt yak dzherelo finansuvannya ahrobiznesu* [Credit as a source of financing agribusiness]. *Visnyk Kharkivs'koho natsional'noho tekhnichnoho universytetu sil's'koho hospodarstva imeni Petra Vasylenka: Ekonomichni nauky – Bulletin of Kharkov national technical University of agriculture named Peter Vasilenko: Economics*, Issue. 172, pp. 132-141 [in Ukrainian].
7. *Maliy O.G.* (2006). *Lizynhove kredytuvannya: stan ta perspektyvy dlya ahrarynoyi sfery* [Leasing loans: state and prospects for the agrarian sector]. *Oblik i finansy APK – Accounting and Finance AIC*, No 7, pp. 94-103 [in Ukrainian].
8. *Maliy O.G.* (2008). *Finansovo-kredytni vidnosyny v APK* [Financial and credit relations in agriculture]. Kharkiv : KhNTUSH, p. 210 [in Ukrainian].
9. *Materialy ofitsiynoho saytu Ministerstva ahropolityky i prodovol'stva Ukrayiny* [The official website of the Ministry of agrarian policy and food of Ukraine]. *minagro.gov.ua*. Retrieved from <http://minagro.gov.ua> [in Ukrainian].
10. *Materialy ofitsiynoho saytu Natsional'noho banku Ukrayiny* [The official website of the National Bank of Ukraine]. *bank.gov.ua* Retrieved from <http://www.bank.gov.ua> [in Ukrainian].
11. *Materialy ofitsiynoho saytu Natsional'noho reytnyhovoho ahentstva «Ryurik»* *Analitychnyy ohlyad bankivs'koyi systemy Ukrayiny za I pivrichchya 2015 r.* [The official website of the National rating Agency «Rurik» Analytical review of the banking system of Ukraine for the I half of 2015]. *rurik.com.ua*. Retrieved from <http://www.rurik.com.ua> [in Ukrainian].
12. *Chupis A.V., Korets'kyi M.Kh., and Kashenko O.L.* et al. (2001). *Otsinka, analiz, planuvannya finansovoho stanovyshcha pidpryyemstva* [Assessment, analysis, planning financial situation of the enterprise: scientific-methodical edition]. A.V. Chupis (Ed.). Sumy: Vydavnytstvo «Dovkillya», p. 404 [in Ukrainian].
13. *Sabluk P.T., and Kodens'ka M.Yu.* (2012). *Kontseptual'ni zasady rozrobky i realizatsiyi investytsiynykh prhram v ahraryno-promyslovomu vyrobnyts'tvi* [The conceptual framework for the development and implementation of investment programs in the agro-industrial production]. Kyiv: NNTs IAE, p. 46 [in Ukrainian].
14. *Stetsyuk P.A.* (2009). *Stratehiya i taktika upravlinnya finansovymy resursamy sil's'kohospodars'kykh pidpryyemstv* [The strategy and tactics of financial management of agricultural enterprises]. Kyiv: NNTs IAE, p. 370 [in Ukrainian].
15. *Cottfried Lischka* 2004. *Farm Management Challenges in Ukrainian Agriculture* / In *Stephan von Cramon-Taubadel, Serhiy Demyanenko, Arnim Kbh*n «Ukrainian Agriculture: Crisis and Recovery». – 2004 *Shaker Verlag, Aachen*, pp. 125-136 [in English].

Аннотация.

Малий Е.Г. Проблемы кредитного обеспечения агробизнеса.

Целью статьи является исследование закономерностей и тенденций кредитного обеспечения, оценка влияния аграрной политики на финансовое состояние сельскохозяйственных предприятий. Потенциальные возможности доступа агропроизводителей к банковским кредитам определяется следующими факторами – стоимостью кредитных ресурсов коммерческих банков, способностью заемщика возратить основную сумму

долга и проценты за пользование им, а также выполнить условия кредитного договора. Стоимость кредитных ресурсов для сельскохозяйственных товаропроизводителей сегодня составляет в среднем 21 %, это больше чем для субъектов других видов деятельности – 18 %. Финансовая нестабильность и убыточность многих сельскохозяйственных предприятий, низкая кредитоспособность предприятий отрасли также препятствуют развитию кредитных отношений, ведь банки хотят видеть в заемщиках только прибыльных клиентов. Доказано, что решить вопрос с кредитным обеспечением отрасли при условии государственной кредитной поддержки, к сожалению пока еще не удалось. Поэтому основными направлениями стабилизации механизма кредитования сельскохозяйственных предприятий должны стать разработка комплекса мер со стороны государства и банковской системы, направленных на развитие системы взаимодействия с аграрным сектором экономики: увеличение бюджетных ассигнований, рациональное использование бюджетных средств, привлечение иностранных кредитов, снижение процентных ставок для сельскохозяйственной отрасли,

Ключевые слова: кредитное обеспечение, финансовое обеспечение, кредитование сельскохозяйственных предприятий, банковская система, льготный кредит, государственная поддержка, лизинговое кредитование.

Abstract.

Maliy E.G. Problems of credit support agribusiness.

The purpose of the article is to study the regularities and trends of credit security, assess the impact of agricultural policy on the financial condition of agricultural enterprises. Potential opportunities for agricultural producers to access bank loans are determined by the following factors: the cost of credit resources of commercial banks, the ability of the borrower to repay the principal amount and interest for using it, and also to fulfill the terms of the loan agreement. The cost of credit resources for agricultural producers today is on average 21 %, this is more than for subjects of other activities – 18 %. Financial instability and unprofitability of many agricultural enterprises, low creditworthiness of enterprises in the industry also hamper the development of credit relations, because banks want to see only profitable customers in borrowers. It is proved that, unfortunately, it has not yet been possible to solve the issue with the credit support of the industry on the condition of state credit support. Therefore, the main directions of stabilizing the mechanism for lending to agricultural enterprises should be the development of a set of measures on the part of the state and the banking system aimed at developing a system of interaction with the agrarian sector of the economy: increasing budgetary allocations, rational use of budget funds, attracting foreign loans, reducing interest rates for the agricultural sector,

Keywords: credit support, financial support, crediting of agricultural enterprises, banking system, preferential credit, state support, leasing crediting.

Стаття надійшла до редакції 16.03.2017 р.

Бібліографічний опис статті:

Малій О.Г. Проблеми кредитного забезпечення агробізнесу / О.Г. Малій // Актуальні проблеми інноваційної економіки. – 2017. – № 2. – С. 82-89.

Maliy E.G. (2017). Problems of credit support agribusiness. Actual problems of innovative economy, No 2, pp. 82-89.

